

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek, 1908. augusztus 28.

183. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uskocka ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Fiume két választókerület.

A választói jog készülékben levő reformja alkalmából a választói kerületek reformja is foglalkoztatja a nyári hangulatból mindinkább kivetkőzni készülő közéletet. A választói jog reformjáról már annyi részlet kiszivárgott, hogy egész biztonsággal lehet következtetni annak mibenlétéről.

Fiuméről azonban eddig semmi hír nem hallatszott. Pedig a „legautonómabb“ várost ugyancsak érdekli, hogy mi lesz vele az új törvény életbeléptetése után. Kétségtelen, hogy Fiumében, ahol a magyarság gyöngye, a kormány nem gondol arra, hogy itt a magyarság akarata érvényesüljön. Pedig a magyarság játszik itt döntő szerepet a mérleg serpenyőjében mert sok szavazata van neki is. Az új kerületek beosztása szerint Fiumét két mandátum fogja megilletni, mert a választójogi törvénytervezet szerint minden huszezer lakosra egy kerület juthat (ha a 20,000 emberből 5000 választó kitélik).

Fiume lakossága most közel 50,000 lelket számlál s az új törvény alapján tizezernél több szavazó polgárt engedhetnek itt az urnához. Tehát: semmi kétség az iránt, hogy Fiumének két kerület jut.

Már a két kerület felosztása más. Itt nagy nehézséget fog okozni az a körülmény, hogy a két kerületet igazságosan csak úgy oszthatják fel, hogy az első kerület lenne a város belső területe, a második pedig az alközségeket foglalná magában a többi külső területtel együtt.

A két kerület illetén beosztása azt a változást idézheti elő, hogy az első kerületben, ha nem is többségben, de számottevő erőben léphetne fel a magyarság a választásokon, míg a második kerület horvátoké lenne, minthogy ott ők az erők.

Ez természetesen tisztán kombináció, ép úgy, mint az a föltevés, amely szerint az új választói törvény életbeléptetése után Fiumében a szociálistáknak jut egy mandátum. A triszti példa igazolta, hogy egy igazságos választói törvény alapján nekik is van kilátásuk a győzelemre Fiumében a munkások száma közel tizezer s ehhez lehet számítani a nem munkás szociálistákat is és azokat, akik inkább állnak a szociálisták mellé, semhogy valamelyik nemzetiség erejét növeljék.

Egy előkelő állású állami hivatalvezető érdekesen nyilatkozott munkatársunk előtt az új választói törvénynek Fiuméra való hatásáról. A köteles diszkréció tiltja, hogy kijelentéseit nevével kapcsolatba hozzuk nyilvánosságra. Véleménye azonban így is érdeklődésre tarthat számot.

— Fiumében — úgy mond — a plurális szavazati jog fogja eldönteni, hogy ki az erősebb. Szerintem a magyarság többségre jut a pluralitás elve alapján. Fiumében ugyanis a művelt és tanult elem a ma-

gyar. A legtöbb magyar ember diplomás, magasabb kvalifikációval bíró egyén s alig akad majd néhány, aki az értelmi census alapján ne bírna többes szavazati joggal. Mig ellenben a lakosság többi része tudjuk milyen értelmi fokon áll.

A tizennégyezer analfabéta szavazatra jogosult részének bizonyosan egy-egy szavazati jogosultságnál több nem jut. A hétezer magyar lakó szavazóképes része közel háromezer szavazatot fog képviselni, ami egy kerületben az abszolút szavazatok számát kezeli meg. Minthogy azonban a magyarok sem laknak mind az első kerületben, természetes, hogy a szavazatok aránya megváltozik. A döntő suly azonban mégis a magyaroké lesz.

Ime ezeket mondotta az előkelő állású állami tisztviselő. Véleményéhez nem kell kommentár, mert mindenkinek be kell látnia, hogy ez a kombináció a plurális elv alapján megdönthetetlen. Minthogy pedig Andrassy s a kormány e mellett döntött s az új választási törvényben tényleg a plurális szavazás rendszere fog érvényesülni, nincs okunk kételkedni abban, hogy Fiumében egy magyar képviselő is győzhet — tisztán a magyarságra s a józan gondolkodású olaszokra támaszkodva. Hogy azután a másik exponáltabb kerület melyik nemzetiség birtokába kerül, afelett ráérünk gondolkodni.

Hajóstársaságok üzleteredményei.

Hogy a német tengerhajózás milyen hatalmas tényezője a világkereskedelemnek, azt legjobban az egyes jelentősebb német hajózási társulatok mult évi üzleteredményei mutatják. Alábbiakban a hamburgi társaságok üzleteredményeit közöljük:

A Hamburg-Amerika Line 824.009 tonnát képviselő tengerjáró hajóival és 125 millió marka részvénytőkével 25.2 millió marka tiszta nyereséget ért el, s részvényeseinek az 1906. évi 10 százalékkal szemben 6 százalék osztalékot fizetett ki.

A Norddeutscher Lloyd 730.069 tonnát képviselő hajóival és ez hasonlóan 125 millió marka részvénytőkéjével 23.7 millió marka tiszta hasznót mutat fel, 4 és fél százalék osztalékot fizetve, az 1906. évi 8 és fél százalékkal szemben.

A Hansa német hajózási társulat 238.727 tonnával és 25 millió marka alaptőkével dolgozva 5.8 millió marka tiszta hasznót ért el és részvényeseinek az 1906. évi 6 százalék osztalékkal szemben 8 százalék osztalékot fizetett ki.

Hamburg—Südamerikanische Dampfschiffahrtsgesellschaft 97.600 tonnával és 15 millió marka részvénytőkével 4.7 millió marka tiszta hasznót ért el s 9 százalék osztalékot fizetett, a megelőző évi 10 százalékkal szemben.

Deutsche Dampfschiffahrtsgesellschaft „Kosmos“ 167.327 tonnával és 14 millió marka részvénytőkével 3.8 millió marka tiszta hasznót ért el s 9 százalék osztalékot fizetett míg

1906-ban tizennégy százalék osztalékot fizetett ki.

Deutsche-Australische Dampfschiffahrtsgesellschaft 141.024 tonna, 16 millió marka részvénytőke, tiszta haszon 2.9 millió marka, osztalék 8 százalék, mint a megelőző évben.

Deutsche-Ostafrika-Linie 75.283 tonna, 10 millió marka részvénytőke, tiszta haszon 1.6 millió marka, osztalék 0, megelőző évben 0.

Dampfschiffahrtsgesellschafts „Argo“ 55.850 tonna, 7 millió marka részvénytőke, tiszta haszon 1.6 millió marka, osztalék 4 százalék, 1906-ban 5 százalék.

Dampfschiffahrtsgesellschaft „Neptun“ : 43.013 tonna, 5 millió marka részvénytőke, 0.8 millió marka tiszta haszon, 5% osztalék, 1906-ban 8%. — Ezen kilenc s 342 millió marka részvénytőkét képviselő társaság a benne elhelyezett tőkét 5,94¹/₂₀-kal kamatoztatta. 1896-ban a részvénytőke 290.5 millió márkát képviselt s átlagosan 7,72¹/₂ kamatot hajtott.

A mult év folyamán egyedül a Hansa adott nagyobb osztalékot, mint a megelőző évben. Ugyanakkora maradt az osztaléka a Deutsch-Australische gőzhajóstársaságnak, míg a többi osztaléka, kisebb-nagyobb mértékben esett.

Azon gőzhajózási vállalatok, amelyek nem tartanak fenn szabályszerű járatot, még kedvezőbben zárták évüket. A szabad hajózásban a kínálat már évek óta nagyobb volt, mint a kereslet. Ennek a következménye rendkívül éles versenyküzdelem lett s a hajósok gyakran kifelé menő olyan szállítási díjtételt is elfogadtak, amire egyenesen reá kellett fizetniük. A hazairányuló szállítási díjtételek, hasonlóképpen a hajótulajdonosok hátrányára fejlődtek ki.

A Hamburgban és Brémában székelő nagyobb kilenc hajózási vállalat leszámolósa, számszerű áttekintést nyújt üzleti viszonyairól. Hamburgra 100 millió marka részvénytőke esik, amely 1,380,263 brutto register tonnával; Brémára 162 millió marka részvénytőke, amely 1,074.017 millió brutto register tonnával dolgozik.

Ezen nagyobb vállalatokon kívül Brémában van még néhány, amely a Norddeutscher Lloyd köré csoportosul, míg Hamburgban egy egész csomó igen jelentékeny magántársaság működik. De két hamburgi részvénytársaság, a Deutsch Levante-Line és az Union gőzhajóstársaság sincs bele foglalva a fenti adatokba, miután évi zárlatuk még nem készült el; ezenfelül a vitorláshajó-társaságok sem.

Abbáziában nem kell a magyar.

Megszoktuk már, hogy holmi Scotus Viktor féle alakok neki rontanak nemzeti szuverenitásunk bástyáinak; szó nélkül zsebre vágjuk a sértést és hallgatunk. Igaz ugyan, hogy külföldi lapokra sokat áldoz a kormány, de ha valami komolyabb cél érdekében kell megfogadni a Times vagy a Figaro cikkirójával a tollat, akkor mindig ezt a régi közmondássá vált elvet vallja, hogy beszélni ezüst, hallgatni arany.

Most egy kis bécsi rikkancs ujság ront neki nagy vehemenciával a magyarságnak. Nem örvend valami nagy hírnévnek nev olvasók sokan.

Nem is vennők tollhegyre, ha valami Tyll red. árnévbe burkolódzó magyarfaló nem zengené a kis boulevard lapban mintegy négy hasábon keresztül keserveit. Megkapó az az arcátlan, pökhendi hang, amelyben a magyarokról ír. Terjengő körmondatokban panaszkodik, hogy a bécsiek nem látogatják kellőleg

Abbáziát. S ennek okát abban látja, hogy az osztrákok „nem szeretik hallgatni a magyarok szajkolását”. Azután ilyen módon folytatja:

„Itt az ideje, hogy kitegyük a magyarok szürét Abbáziából. Világhírű nivóra emelték tengerparti furdónket, tovább nincs rájuk szükségünk. A déli vasut kötelessége volna oda hatni, hogy a magyarok kipusztuljanak Abbáziából.”

És ilyen hangon folytatja Tyll ur a magyargyűlölet kitörésétől csak úgy hemzsegő cikkét. Ebben az elmefuttatásban semmi érdekes dolog nincsen. Hogy ilyen komisz hangon ír, azzal nem törődünk. Hogy bennünket magyarokat ennyire kutyába sem vesz, az sem fáj. Nem az első, sem az utolsó a Wiener Montags Journal a magyar gyűlöletben. Csak azt az egyet vagyunk bátrak megkérdezni, hogy mi lenne Abbáziából, ha a magyarok tényleg otthagynák egytől-egyig?

Vajjon akkor mit írna a derék bécsi újság? Akkor keseregne csak igazán. Az abbáziái penzió- és szállodatulajdonosok egymásután zárhatnák be üzleteiket. Megnézhetné akkor Tyll uram az agyondicsért osztrák fürdő helyet melynek szerinte csak egy baja van, hogy „olyan sok benne a magyar.”

Azonban megnyugtathatjuk a jóakaró bécsi sógort. Ez egyhamar nem fog bekövetkezni, mert ha még sokáig így csinál reklámot Abbáziából, isten ucsce megharagszik ez a kutyateremtette Hundsungar s úgy előzőnli Abbáziát, hogy kiszorul onnan minden osztrák.

Ettől pedig óvja meg derék sógorainkat az osztrákok istene.

Előfizetési felhívás.

Szeptember 1-re új előfizetést nyitottunk „A TENGERPART”-ra, amely Fiume egyetlen számottevő magyar napilapja s jól értesültsége valamint őszinte s törhetetlenül sovén magyar politikája miatt méltán számíthat minden magyareMBER támogatására.

Aki még nem előfizetője lapunknak, siessen leróni azt a kötelességét, amelylyel minden magyar ember a közjóért munkálkodó magyar sajtóval szemben tartozik.

„A TENGERPART”

most már ötödik esztendeje szolgálja mindenkitől függetlenül azországnak ezen a végpontján a magyar nemzeti és gazdasági érdekeket s mennél erősebbé tesszük, annál jobban felelhet meg nagy hivatásának.

Előfizetési árak:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyedévre 6 „

Telefon 229. sz.

„A TENGERPART”
kiadóhivatala.
Vicolo dell'Ospedale
Wurzer-ház I. em.

UJDONSÁGOK.

— **Szterényi államtitkár Fiumében.** Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár a mai vagy holnapi nap folyamán Fiuméba érkezik. hogy e hó 29-én az Adria hajóstársaság „Árpád” gőzösén Tangerbe utazzék. Az államtitkár fiumei tartózkodása alkalmából fontos ügyben fog intézkedéseket tenni. Előzetes megállapodás szerint ez alkalommal fog a tengerészeti hatóságnál a *jachtvásárlás dolgában dönteni.* Az „Árpád” gőzös, amelyen az államtitkár Afrikába utazik Fiumében horgonyoz s napok óta folynak rajta az előkészületek. Kívül belül átfestették, legénységét és tisztjeit magyarokkal cserélték fel. Tangerben már automobil vár az államtitkárra és kíséretjére Eidlitz Hugó az „Adria” igazgatójára, amelyen rövid utat fognak tenni.

— **Léghajó kikötő Fiume mellett.** Az osztrák tengerpart idegenforgalmának emelésére alakult szövetség Abbáziából beadványt intézett a hadügyminisztériumhoz, melyben Németország beldáját idézve rámutat a léghajózás nagy nemzetközi fontosságára és a maga részéről 200 koronát ajánl fel a magyar-osztrák kor-

mányozható léghajó számára teremtendő alapra.

Egyben javasolja az egyesület, hogy Abbazia és Fiume között körülbelül 20 hektár nagyságu preluikai szelcsendes öbölben egy uszó balloncsarnokot építesse a hadügyminisztérium a bodeni tavon levő Zeppelin féle csarnok mintájára. Hivatkozik arra, hogy a minden oldalról szigetekkel körülvevő kvarnerói öböl hatalmas és kitűnő gyakorlatozó teret képezne, melynél az esetleges segélynyújtás is minden oldalról kéznél volna. A fiumei torpedógyár és a Danubius hajógyár a géprészek karbantartása és kijavítása szempontjából igen értékes műszaki támaszt képeznének és Abbáziának körülbelül 35000 főnyi vendégserege, mely a monarchia legjobb köréből kerül össze, szétvinné az érdeklődést mindkét országba és alapját képezné egy osztrák-magyar léghajózási egyesület megteremtésének, amelyhez hasonló Németországban már működik. A preluikai körbontások által nyert nagy sima terület is alkalmas volna a legénység elszállásolására és a műhelyek felépítésére.

Az egyesület végül kéri a hadügyminisztériumot, hogy beadványát Abbazia idegenforgalma érdekében is komoly megfontolás tárgyává tegye. Ugy halljuk, hogy a hadügyminisztériumban kedvezően fogadták a beadványt, de az osztrák-magyar katonai léghajó előkészítő munkái oly kezdetleges stádiumban vannak meg, hogy egy ki érlelt telep vagy egy balloncsarnok létesítéséről még nem lehet szó. Mindazonáltal egy szűkebb katonai bizottság e célra meg fogja a napokban tekinteni a jelzett területet.

— **Az ipartestület megalakul.** Az ipartestület megalakulása már a legközelebbi vasárnapon fog megtörténni. A törvény kívánta feltételek mind megvannak, jelentkezett tagok száma elérte a 320-at. Az alakuló közgyűlést vasárnap délelőtt 11 órakor a ker.skedők és és iparosok egyesületének helyiségében tartják meg s ugyanakor megválasztják az új igazgatóságot is.

— **Honvédek utja.** Tegnap délután a Magyar-horvát hajóstársaság „Dániel Ernő” gőzösén egy század honvéd érkezett ide, amely a 26. honvéd ezredhez tartozik és Goszpicban, meg Carlopagoban állomásozik. A honvédek este 8 órakor vasuton indultak Varasdinra, ahol most kezdődnek a hadi gyakorlatok.

— **Uj olasz lap.** „Quarnero” címen új olasz hetilap indult meg Lussinpiccolóban, amely a quarneroi sziget: érdekeinek szószólója akar lenni.

— **Hamis százkoronások.** A rendőrség közlése szerint Fiumében sok hamis százkoronás van forgalomban, amelyek könnyen felismerhetők arról, hogy a magyar szövegű rész nagyon primitív és hiányos utánzás.

— **Fenicse színház.** Ma esté Planquette „Cornevillei harangok” című operettje kerül színpadra.

— **Női kereskedelmi tanfolyam.** A fiumei állami polgári leányiskola az intézettel kapcsolatban női kereskedelmi tanfolyamot szervez az idén, melyhez szeptember 3. 4. és 5-én délelőtt 9—12 óráig lehet beiratkozni. Az évi tandíj 100 korona, melynek első fele a beiratáskor fizetendő ki.

— **Szüreti mulatság Abbaziában.** Az abbaziai Quarnero kávéház előtt e hó 30-án vasárnap délután fél 4 órától az éjjeli órákig szüreti mulatság lesz, amelyen különböző kedélyes tréfákkal, zeneszámokkal fogják szórakoztatni a közönséget. A Magyar-horvát hajóstársaság ez alkalomból éjfélkor is indít hajót Abbáziából Fiuméba.

— **Hírek a „Slavoniá”-ról.** A Cunardtársaság „Slavonia” gőzöse, mint jelentették, vasárnap Newyorkból kikötőnkbe érkezett. A hajó parancsnoka a következő jelentést tette a révhatóságnál: a „Slavonia” 775 utassal indult el Newyorkból. Ezek közül 592 Nápolyban 592 Nápolyban szállt ki. Fiuméba mindössze 132 visszavándorló tartott, akiket Triesztből vasuton hoztak ide. A „Slavonia” parancsnoka két tolvajt és egy visszautasított kivándorlót adott át a rendőr:égnek. A „Slavonia” közel 300 kivándorlóval szombaton indul Newyorkba.

— **Benedek János afférje.** Tegnap számunkban hirt adtunk róla, hogy Benedek János országgyűlési képviselőnek Cirkvenicában lovagias afférja támadt egy nyilatkozatért,

melyet Szent Istvánról tett. Állítólag azt is mondta Szent Istvánról, hogy gazember. Benedek János most egy könyvomatásban kijelenti, hogy ő kritikai megjegyzéseket tett ugyan teljesen bizalmas családi körben, arra, hogy helyes-e április 11-ikét és augusztus 20-át nemzeti ünneppé eröltetni. Helytelenítette István király ama nézetét, hogy csak a több nyelvet beszélő ország lehet igazán nagy és hatalmas, de olyan kijelentést, hogy Szent István „gazember” nem tett.

A Benedek János országgyűlési képviselő és dr. Arkay Ferenc miniszteri fogalmazó között Szent István király miatt felmerült lovagias ügyben dr. Arkay Ferenc segédei megjelentek dr. Benedek János országgyűlési képviselőnél Budapesten, amire az kijelentette, hogy elutazik Cirkvenicára, segédeit majd azután fogja megnevezni, azonban ezuttal is megismételte nyilatkozatát. Miután ugy a Szent István királyra vonatkozó nyilatkozatától, mint az Arkayval szemben használt sértő kitételektől Benedek János országgyűlési képviselő, Arkaynak és tanuinak felfogása szerint eltérő tényállást tüntet fel, dr. Arkay az ügyet egy, ma a segédeihez intézett levélben intézi el. A segédekhez intézett levél így hangzik:

Tisztelt Barátaim!

Minthogy Benedek János a mai lapokban olvasható nyilatkozatában letagadja Szent István királyról tett felháborító megjegyzését, sőt elötetek a provokáció alkalmával azt is kijelentette, hogy velem szemben sem használt invektívákat, le kell mondanom arról, hogy ezzel az urral lovagias téren intézzem el ügyemet, hanem bünyenyítő feljelentéssel a kir. bíróság elé állítom, mert ott a perrendszerü bizonyítással szemben pusztá letagadással nem operálhat.

Megköszönve szives közbenjárásokat, vagyok kiváló tisztelettel

dr. Arkay Ferenc.

— **Tetőfedési munka.** A fiumei tengerészeti hatóság épületének eternitpalával leendő befedésére nevezett hatóság f. évi aug. 21-én tartott árlejtést, mely alkalommal Rubinich János (Fiume) 18.561 kor., Farkas József (Fiume) pedig 18.955 kor. 56 fillérrel tett ajánlatot a 12.652 kor. 50 fillér előirányzattal szemben. Döntés még nem történt.

— **Kinából hazatért tengerészek.** Berlinből jelentik, hogy tegnap egy csapat osztrák és magyar tengerészkatonára érkezett oda két tiszt vezetése alatt, akiket Kinában, hol kirendeltségen voltak felváltottak. A csapat ma Berlinből tovább utazott hazafelé Pólába.

— **Letartóztatott kivándorlók.** A rendőrség letartóztatta Prantikan Péter 27 éves murgai és Babich Mane 25 éves bravnoi illetőségű kivándorlókat, mert Amerikába akartak indulni.

— **Tengerbehányt porcellán.** Egy nagyobb magyar porcellángyárat néhány héttel ezelőtt a tűz elpusztította. A gyár részéről a minap tíz vagon elégett és megrepedt porcellán érkezett. A gyár nem akarta a vámdíjat fizetni s inkább az iránt intézkedett, hogy az egész hasznavehetetlen szállítmányt a tengerbe hánnyák. A munkát a Gregerson és Schwarz kikötőépítési vállalat végezte el a révhatóság és vámhivatal ellenőrző közegei jelenlétében.

— **Depresszió a Keleti tengeren.** A Baltic and White Sea Conference június körlevélben közli, hogy a tengeri fuvardíjak piacán jelentkező pangás a Keleti tengeren is teljesnek mondható, sőt ott annyira szomorú a helyzet, hogy kedvezőbb alakulására egyhamar alig lehet számítani. Az egyedüli vigaszt abból merítik, hogy a British Lloyd legújabb közvéleménye szerint f. évi június hó 30-án félmillió tonnával kevesebb hajó állott a hajógyárban építés alatt, mint az előző év ugyanezen idejében. Az angol hajóépítőipar ilyen kis számot 1898 óta nem nyújtott a statisztikának. A Keleti tengerben általános a nézet, hogy a mostani depresszió az utolsó évek hajó-tultermelése a főoka s így örömmel látják, hogy ez az iparág megfelelően számol a helyzettel. A Keleti tengeri hajótulajdonosok augusztus végén értekezletet tartanak és ha addig a kilátások jobbak nem lesznek, hajóik többségének leszerelését fogja elhatározni.

— **A kikötőből.** Augusztus 27. Érkezett: „Gilda” osztrák gőzös Triesztből 5500 darab deszkával és 1605 darab rézzel; „Aurora M.” olasz gőzös Nápolyból üresen. Indult: „And-

rássy" magyar gőzös Marseillebe 320 tonna fával és 40 tonna vegyes áruval; „Matlekovits" magyar gőzös Konstantinápolyba üresen; „Bari" olasz gőzös Bariba 215 tonna fával; „Stefánia" magyar gőzös Bordeauxba 1630 tonna fával és 30 tonna vegyes áruval.

— **A pozsony—fiumei szintársulat Somogyban.** Nagy theatrális ünnepre készül Somogy megye színházba járó közönsége. Balla Kálmán szinigazgató a jövő hónapban Kaposvárott társulatával előadhatja Török Istvánnak, a somogyi népelet írójának „Somogyi paraszok" című 3 felvonásos új irányú népszínművét. A szindarab tárgya az új népeletből van merítve és a cselekmény keretében a tipikus somogyi alakokon kívül, a kivándorlás által, a teremtett népvilágot mutatja be. Nemere nézve teljesen eltér a sallangos népszínművetől és egészen új irányt nyit a népies daraboknak. Török István munkájához Dóczy József, az országszerte híres népdal-szerző írt néhány zeneszámot, amelyek előreláthatólag éppen olyan népszerűek lesznek, mint Dóczy egyéb dalai. A férfi főszerepet Szakács Andor, a vidék egyik legkitűnőbb drámai színésze fogja kreálni. A bemutató valóságos díszelőadása lesz a kaposvári színháznak.

— **A Magyar Kör estélye.** A Fiume Magyar Kör idei második kabaretestélyét szeptember 6-án vagy 13-án tartja meg a Deák-szálló nagytermében.

Egyben felkéri a kör vezetősége mindazokat, kik az ujonnan szervezendő műkedvelő zenekarban vagy dalárdában részt venni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat mielőbb jelentsék be.

— **Nemzetközi uszóverseny Fiumében.** A Fiumei Athletikai Klub, mint már jelentettük, szeptember 6-án a kantridai fürdőben uszóversenyt rendez, amelynek programját most tesszük közzé. Az érdekesnek ígérkező verseny a következő pontokból fog állani:

1. **Quarnerói bajnokság** 804 és fél méter (a győztes a quarnerói bajnoki címet kapja 1908-9-re. I. díj arany érem, II. díj nagy ezüst érem, III. díj ezüst érem.

2. **Quarnerói bajnokság** 100 yardos, jutalmazás mint az első versenyben.

3. **Battaglierini emlékvverseny.** 220 yard. I. díj diszes aranyérem. II. díj ezüst érem, III. díj kis ezüst érem.

4. **Általános verseny.** 420 és fél méter. Díjak mint az előbbi számban.

5. **200 yardos verseny.** Díjak mint az előbbiben.

6. **100 yardos verseny.** Díjak mint az előbbiben.

7. **Gyorsuszás** 50 yard. Bajnokok kizárva. I. díj aranyérem, II. díj ezüst érem, III. díj bronz érem

8. **Junior verseny.** 100 yardos. Díjak, mint az előbbiben.

9. **Gyermekusók versenye.** 50 yard. Díjak, mint az előbbiben.

10. **Leányok versenye.** 50 yard. Díjak, mint az előbbiben.

11. **Stafétauszás. juniorverseny.** Háromszor ötven yard. I. díj arany érem és díztárgy, II. díj bronz érem.

12. **Waterpolo verseny.** Jutalom: érmek és díztárgyak.

14. **Gyorsuszás.** 50 yard. Díjak mint a 7. számnál.

15. **50 yardos verseny.** Díjak, mint az előbbinél.

16. **120 yardos verseny.** Díjak, mint az előbbinél.

17. **Junior verseny.** 100 yard. Díjak, mint az előbbinél.

A versenyeknél a szokásos magyar szabályok érvényesek s az eredményt egy versenyzsüri ellenőrzi. Előjegyzések a versenyre a Fiumei Athletikai Klubhoz (postafiók 177) intézendők. Jegyzés versenyenkint 3 korona, bajnoki verseny 12 korona. Határidő szeptember 2.

— **Lido — Az új Ostende.** Akik a Lido páratlan tengeri fürdőit használták az idei nyáron, elragadtatással beszélnek arról a mesés fejlődésről, mely lépten-nyomon szinbeötlök. Különösen a most épült tündéri berendezésű *Excelsior*-szálloda emeli a Lido gyönyörűségét és kellemeit. Legujabban a *galamblovész* sportját akarja meghonosítani s 125.000 franknyi díjat tűzött ki, köztük Olaszország legnagyobb díját. A *lóverseny-sport* kedvelői szeptem-

ber 7-től kezdve gyülekeznek ide a nemzetközi lóversenyekre. Fiumén át bonyolódik le tehát Magyarországon keresztül az a jelentékeny idegenforgalom, mely a Lidora vonzza a nyaralók, üdülők és szórakozók tömegét.

x **Vas- és fémárúk** beszerzésénél, valamint konyha és háztartási cikkek, mérlegek és számszámok bevásárlásánál meleg figyelmébe ajánljuk a közönségnek a jóhírű *Wellmann Testvérek* magyar céget (Fiume, Via del Pozzo 2., telefon szám 19.) mely mindennemű szakmába vágó cikket óriási választékban s mérsekelt áron tart raktáron.

Távirat ◀▶ Telefon.

A székelyudvarhelyi mandátum.

SZEKELYUDVARHELY, aug. 27. Ma tartották meg Székelyudvarhelyen az országgyűlési képviselőválasztást. Képviselővé Solymosi Endre református főgimnáziumi tanárt választották meg függetlenségi programmal.

Vasuti szerencsétlenség.

SZEGED, aug. 27. Egy Temesvár felől érkező tehervonat összeütközött egy Szegedről induló vonattal. Mindkét mozdony tönkre ment s egy petrólium szállítmány felrobbanása folytán több vasuti kocsi elhamvadt.

A homosexuális orvos.

RIMASZOMBAT, aug. 27. Az itteni királyi ügyészség távirati megkeresést küldött a fővárosi rendőrség bünyügyi osztályához, hogy dr. Hegedüs József orvost tartóztassa. Hegedüs egy nagyobb vidéki elmeegógyintézetnek az igazgatója volt. Homosexuális hajlamai miatt azonban állásától elbocsátották. Később fogorvosi praxist kezdett s a József-köruton nyitotta meg műtermét. Ujabbán kabaré-társulatot szervezett s azzal járta be az ország nagyobb városait. Így jutott el Rimaszombatba, ahol régi szenvedélye nem hagyott neki békét. Több rendbeli természetelleni fajtalanást követett el, s most országosan körözik.

Meggyilkolt földbirtokos.

DÉVA, aug. 27. Az itteni határban egy juhakolban férfi holttestre bukkantak. A csendőrség nyomozást indított az ügyben s megállapította, hogy a meggyilkolt ember nem más, mint *Togyercsics* János durgazdag földbirtokos. A tettesek kézrekerítése iránt erélyes intézkedések történtek.

Krivány bűnygye.

NAGYVÁRAD, aug. 27. Krivány Jánost a rossz utra tévedt aradi árvapénztárost, ki csak nem rég szabadult ki börtönéből a nagyváradi királyi ítélő tábla hova az ügy felfolyamodás folytán került ismeretes emberölés kísérleti ügyében vád alá helyezte.

Telefon-számok :

Szerkesztőség 954

Kiadóhivatal 229

Nyomda 920

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

Magyar Vendéglő

FIUME, Riva Szapary

(az Ungaro-Croata irodája mellett.)

Kizárólag magyar konyha. Közvetlenül a termelőktől beszerzett magyar borok. Állandóan frissen csapolt kőbányai polgári márciusi s dupla malátásör.

Vendégszobák tengeri kilátással.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Elsőrendű fehérenemű uri és női

divatkülönlegességek

igen mérsékelt árak mellett kizárólag csak

VUJA M. cégnél Fiume Via Adamich.

Tessék erről, próbavásárlással meggyőződni!

Első fiumei magyar uri és női fodrász terem

az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végeztetnek.

Az uri teremben pontos és jó kiszolgálás.

Halál a poloskákra !!!

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragados betegségek ellen fertőtleníti. Elárusító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 1.50 házhoz szállítva.

Lakások fertőtlenítése elvállaltatik.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknént kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Hezdede 9 órákor.

Helyiség változás.

Bátorkodom a n. é. közönséggel tudatni, hogy az eddig a Via Andrassyban fennállt

kávé- és tejsarnokomat

a Piazza Elisabetta és Via Adamich sarkára (az Adria palotával szemközt) helyeztem át.

A n. é. közönség szives pártfogást kéri tisztelettel

Telefon 534.

Fleischhacker C.

Titanit a modern kor legjobb robbantó anyaga.

Nem fagy. Teljesen veszélytelen. Nagyon olcsó. Hatása rendkívül erős. Kivánatra díjtalan próbarobbantások.

Képviselő: Piazza István. épít. vállalkozó

Fiume Rastocine 348 Telefon 945.

Tisztességes nő némi nyelvismerettel

Nyomdai tanoncot

lehetőleg magyar családból felvesz A Tengerpart nyomdája.

Palléri állást keres

kőmives-mesteri vizsgát végzett magyarul, németül, horvátul s keveset olaszul beszélő férfi, ki e minőségben már alkalmazva volt s jó bizonyítványokkal bír. Megkeresések „Palléri” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

CANTRIDA FÜRDŐ ÉS VENDÉGLŐ

Kombinált villamos vasuti és fürdőjegyek:

Felnőtteknek: Fiumara-Cantrida 70 fill. Giard. pubb.-Cant. 60 fill.
Gyermekeknek: " " 50 fill. " " 40 fill.

Ez árakban befoglaltatik a villamos vasut oda-vissza, az omnibus, a fürdés és a fehérmű.

Tíz jegyet tartalmazó blockok árai:

Felnőtteknek: a Fiumarától 6.—kor., népkerttől 5.—kor.
Gyermekeknek: " " 4.40 kor., " " 3.40 kor.

Jegyek és blockok kaphatók a villamos vasut kalauzainál és a fürdőpénztárnál.

Remek árnyas kert és nagy terras.

Szobák idegeneknek. — Magasforrásu vízvezeték — Villanyvilágítás.

— Izletes ételek és kitűnő italok. —

Kőbányai Polgári Sör.

MITTEL ALAJOS
fürdőtulajdonos.

MANN JÓZSEF
vendéglős.

Vasár- és ünnepeken
katonahangverseny.

Vasár- és ünnepeken
katonahangverseny.

ZELENKA (DALMÁCIA)

klmatikus gyógyhely és tengeri fürdő

a Bocche di Cattarói, montenegroi és albániai kirándulások természetes középpontja, vasuti végállomás és gyorshajó-állomás (Castelnuovo kikötőből fél órai gyalogut.)

szálloda 38 szobával, 2 villa s nagy park

családi viszonyok miatt szabad kézből eladó.

Bővebbet Zelenika fürdő üzemeltetésénél.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a melyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

➔ „A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár. ➔

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

V. évfolyam!

V. évfolyam!

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.

TIROLESE VENDÉGLŐ

Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.

Kitűnő ételek és italok a nap minden szakában. Remek halak

Az idegenek találkozó helye.

Venier Penzió és Vendéglő

Venice Szt. Márktér.

Szobák 2 lírától feljebb villanyvilágítással. Éttermek kilátással a Szt. Márktérre.

— Kitűnő konyha minden órában. —

Procuratie vecchie 105. s. Tulajdonos
(a Quadri kávé mellett) Marco Venier.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégygár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

FÉRFI RUHÁT VESZ ÉS ELAD és olcsón tisztít s javít szakszerűen férfi- s női ruhát

RADAKOVICS DÁNIEL FIUME Fiumara, a susáki híd mellett.

KORONA VENDÉGLŐ

Tulajdonos: HOPP VINCE.

Az átutazó közönség különös figyelmébe! Kitűnő magyar konyha. Kőbányai világos s barna sör. Tiszta fajborok. Mérsékelt árak.

CRNKOVIC

szálloda, penzió és kávéház.

CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezcnyire.

Kitűnő magyar és német konyha.

Kitűntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CRNKOVIC JÓZSEF.

A fiumei közönség és az idegenek figyelmébe!

—o—

A legelső rendű uri és női

divat-különlegességek

Fiumében kizárólag

Alpron Attilio

czégnél a Corsón kaphatók.

Bonbonniere Mőve

Előkelő Mulató

Abbazia Bristol - szálló

Esténte nemzetközi varieté-

előadások kizárólag elsőrendű

művészi erők felléptével.

Kitűnő szellőztetés.

ADRIA ÉTTEREM

— FIUME, —

Piazza Elisabetta. o—o—o Via Adamich. A város központjában.

Idegenek találkozó helye.

Kitűnő konyha.

Minden időben friss halak.

Első fiumei magyar kárpitos és diszitó

Fiume, via Serpentina 20.

Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitos, diszitó és angol bormunkát jutányos árban.

Szíves pártfogást kér Garami József.

a budapesti Steinschneider udv. szállító cég volt munkavezetője.

ELSO FIUMEI RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér

H. Schönberg ferfiszabó.

Első és legjobb hírnevű óraüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi gyártmányok.